# החברותא

**החברותא** בטאון פנימי לחברים גליון מס **305** בס"ד ערב שבועות ה' סיון תשס"ז

## פנינים יקרים - ענייני שבועות ומתן תורה

**ידוע** מהמקובלים דבר"ה עיקר הדין וההתחדשות על חיצוניות העולם - החיים הגשמיים, ובשבועות עיקר הדין וההתחדשות בפנימיות, לכן גם ההכנות לשבועות בנויה על עבודה פנימית כספירת העומר וכתקון ליל שבועות. (אוסרי לגפן)

**מצינו** ג' פעמים מתן תורה לכלל ישראל: שבועות, יום כפור, ופורים. בשבועות היו במדרגה של לפני החטא כמעט בלי בחירה, ביום כפור (לוחות שניות) אחר החטא מתוך תשובה, ופורים היה השלמת מתן תורה דשבועות בתוספת רצון ואהבה קיימו וקיבלו. (אוסרי לגפן)

**משכו** וקחו (שמות י"ב) ההרגשות כולן בלב, ובאות לאדם מיום הולדו כמ"ש לפתח חטאת רובץ, מתן תורה ניתנה על מנת להמליך את השכל על הרגש. וכדי לתת כיוון מועיל לרגש, הרבה להם תורה ומצוות ובמיוחד מצוות שיש בהם רגש כגון אהבת רעים, צדקה מתנות עניים וכד'. (משך חכמה)

**איתא** בפסחים (ס"ח:) הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, מ"ט יום שניתנה בו תורה הוא. לכאורה אדרבה יום נתינת תורה גורם שילמדו כל היום ולא שיאכלו וישתו, אלא דהחידוש הוא בזה היום שהפכו את הגשמי לחפצי מצוה. (ע"פ טור ברקת)

**הכל** מודים בעצרת דבעינן נמי לכם. הלשון 'נמי' בא לדייק שאף שבשבועות יום מתן תורה מתעסקים בצרכים גשמיים בכ"ז יהיו בבחינת 'נמי' - 'גם' כדבר השפל ולא יהיה בעיקר. (יסוד העבודה)

**בקרבן** מוסף דעצרת לא נזכר תיבת חטאת. הטעם על דרך הפרש לפי שעצרת (שבועות) זמן מתן תורה ושם היו ישראל כנולד זה שלא חטא. (רבינו בחיי)

**והייתם** לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ (שמות י"ט ה'), אימתי תהיו לי סגולה אם תדעו כי לי כל הארץ שגם צרכיכם הגשמיים תעשו לשמי. (הרה"ק רמ"ד מטשורטקוב)

**לי** סגולה עי"ז שתהיו לי הרי זה הסגולה המועילה ביותר. (הרה"ק ר"א מפטולין)

**ויהי** קולות וברקים (שמות י"ט ט"ז), פסוק זה נאמר קודם קבלת התורה ואילו אחר קבלת התורה נאמר וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים, כי לפני קבלת התורה הקולות הם כברק שמאיר רק לרגע ברם אחר קבלת התורה זכו לבחינת לפידים אור יציב המתקיים, וד"ל. (דברי שמואל)

**חודש** השלישי [סיון] מזלו תאומים. לרמז שבלעדי האחדות אחוות הרעים אי אפשר לקיים את התורה ותרי"ג מצוותיה. (ילקוט גרשוני)

**רבבה** כצמח השדה נתתיך (יחזקאל ט"ז ז'), דומים ישראל לצמח השדה כמו הגרעין הנזרע בארץ שלאחר שנרקב הוא מתחיל לצמוח, כך ישראל אחרי הגיעם כמעט לאפיסה גמור יעזור להם השי"ת שירבו ויגדלו. (רי"א חבר)

**עשרת** הדברות פותחות באות הראשונה א - **אנכי**, סדר בריאת העולם פותחות באות ב - **בראשית**, להורות כי תכלית העיקרית והראשונית היא התורה וחשיבות הבריאה היא משנית... (שפת אמת)

**כל** עשרת הדברות נאמרו בלשון יחיד - להורות לכל אחד ואחד מישראל שאליו מופנה הדבור ואל יאמר אם אני לא אקיים התורה היא תתקיים ע"י אחרים, אלא ידמה בנפשו שבשבילי נברא העולם ואלי מכוונת התורה. (הר"ד דייטש)

... אמרו חז"ל לא כתב הקב"ה בתורה למען הדברים האלה ולא בעבור הדברים האלה ולא בגלל הדברים האלה, אלא על פי הדברים האלה וזו היא תורה שבע"פ שהיא קשה ללמוד ויש בה צער גדול שהיא משולה לחשך שנאמר (ישעיה ט) העם ההולכים בחשך ראו אור גדול... (מדרש תנחומא פר' נח)

# שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

*שיחת הרב"ש ניס"א שייך פרשת חקת תשי"ז*

השי"ת שכל הנעלם מכל הרעיון. כדי לברוא את עולם הגשמי מוכרח היה להצטמצם במציאות של מחשבה וזהו "עלה במחשבתו לברא את העולם" הצטמצם במושג של מחשבה כדי לברא את העולם. כשם שהשי"ת צמצם את עצמו לבחי' מחשבה כן צריך האדם לצמצם את עצמו לבחי' אלקות דהיינו אחדות הקב"ה. דכאשר אנו מתבוננים בדבר רואים שהאדם נברא בערב ש"ק בעת שכל מעשה שמים וארץ כלו. וכן אנו רואים שאין לבהמות שום תפקיד רוחני בעולם כי הם במציאות גשמי בלי שום תפקיד של התעלות רוחנית משא"כ האדם תפקידו להכיר את מי שאמר והיה עולם. ולכאורה צ"ב עוד למה נבראו הבהמות והחיות.

אלא זה שהשי"ת עלה במחשבתו לברא את העולם הכוונה לבריאה הרוחנית ומזה הצטמצם קוב"ה צמצום אחר צמצום עד שברא את כל הבריאה כמתכונתו. ואח"כ ברא את האדם שהוא מעורב בבחי' מחשבה וגשם. דהיינו מלאך מתוך מציאות אנוש. מדריגת אדם יותר גדולה ממדרגת מלאך כי מלאך אין בו מציאות של בחירה כי הוא מציאות רוחני בלי בחירה, כמו להבדיל הבהמה הוא מציאות גשמי בלי בחירה. משא"כ האדם שהוא גם מציאות רוחני וגם מציאות גשמי בכח הבחירה. משום כך ברא הקב"ה את האדם בערב שבת כדי שלא יחשוב האדם שהוא סייע להשי"ת במעשה שמים וארץ מפני שהוא הבריה היחידה שנברא עם מציאות הרוחני שהוא מחשבה. כמו כן ברא השי"ת את הבהמות כדי שיוכל האדם להכיר את מציאותו האנושי מזה שמכיר את מציאות הבהמיות של חיות וכו' כמאה"כ "כבהמות נדמו".

כבר דברנו שהאדם מעורב בבחינת מחשבה עם בחי' גשם. וזהו רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום. דהיינו כאשר נמצאים באדם מחשבות רבות שהם החקירה והמחקר, החקירה נוצרת מהכח הרוחני שבאדם שאין בבהמות וחיות כדומה לו. והם רבות מחשבות כי ככל שהאדם מעמיק במחקר רואה שהמציאות הוא אין סוף עד שמגיע למעמד הביטול. מתוך זה שרואה שהוא בעצמו לא יגיע להשגה האמיתית מכח המחקר ואין דרך אחרת אלא לבטל את עצמו אל מציאות המחשבה היחידה שהיא האמונה במציאות הויה ב"ה בלי שום אחיזה עצמית כלל. וזהו ועצת ה' היא תקום דהיינו שהתוצאה של המחקר הוא שאין צריך לחקור כלל כי רק עצת ה' היא תקום מפני שאין אחיזה אחרת רק עצת ה' שהיא יחידות הויה ב"ה. וכאשר מתבוננים בדברים האמורים רואים דבר פשוט שהמחקר היא הכרחי להשגת המטרה ומה היא המטרה? לראות שאין מהמחקר שום תוצאה של ממש אלא התוצאה להכיר את מציאות הויה ב"ה.

כי המחקר נובעת מכח אנושי בהתעוררות כח המחשבה. שהוא מכח גשמי ומשם מעוררים את הכח הרוחני שבו. ולכך באם לא יבטל עצמו ליחידות הויה ב"ה. אזי הוא מגיע במחקרו רק לסוף גשמי, ואז תשארנה שתי אפשרויות או שיכנס לכפירה או שיכנס לשגעונות כי הגיע לסוף גשמי "וסוף בהמות לשחיטה" וכבר ראינו הרבה שע"י המחקר הגיעו לכלל כפירה או שגעון כי לא התעלו ע"י המחקר לידי הביטול האנושי למציאות יחידות הויה ב"ה.

כבר ביארנו לעיל שהשי"ת צמצם את עצמו ממציאות הנעלם למציאות מחשבה ושתפקיד האדם לצמצם את מציאות בהמי שבו למציאות הויה ע"ז שמכיר את מציאותו הבהמית. הסבל והיסורים נובעות מתוצאות המחקר האנושי וכשאין סבל ויסורים אין אפשרות להגיע להשגת המטרה הרוחנית.

הגורם ליסורים הוא מפני שכח המחשבה הנובעת ממציאות הרוחני דורשת התפעלות ממציאות הגשם. אלא שאין להתיאש בעת הסבל כי אז הוא מסתגר בתוך מציאות הבהמית שבו. אדרבה עליו להתבטל אל מציאות הויה בלי רצון ומחשבה עצמית כלל אלא להיות כמו בהמה. וכמו הבהמה אין לה שום מחשבה ומחקר כך צריך האדם לצמצם את מציאותו הבהמית ולהיות נמשל כבהמות נדמו בלי שום מחקר. וזהו - כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי (תהלים קל"א) כמו הבן אינו מכיר בנתינת חלב האם כי הוא בבחי' בהמה כן צריך להיות גמול עלי נפשי דהיינו בלי הכרה. וזהו כגמול עלי נפשי כי הרי במציאות הנפש היא בעלת הכרה אלא שצריך לבטלו... ואז מתבטלת כל מציאותו הבהמית להיותו מציאות הויה ב"ה. - אולם הבהמה אין בה שום מחקר מחמת שהיא מציאות גשמית בלי שום תפקיד. מאידך צריך האדם להגיע לבחי' בהמה דייקא מחמת רבות המחשבות בלב איש שהיא סוד הבחירה והנסיונות. אלא שביטל את עצמו אל הבחי' של ועצת ה' היא תקום. ואז הוא מגיע למטרה האמיתית והנשגבת. וזהו בהמות הייתי עמך דהיינו כשיהיה בבחינת בהמות דהיינו שיכירו את המציאות הבהמית אז נוכל להדבק בו יתי' (בבחינת עמך אנכי בצרה).

# שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



היו צדיקים אמיתיים שראו הסבל של בני הדור אשר הגיעו אליהם מכח הבחירה הבהמית שלהם למצב של סבל יסורים וחשש של כפירה, הצדיקים היו מעבירים את הסבל והכאבים אפילו בלי השקעת עבודה מצד בני הדור ובלי התאמצות בתפקיד האדם. הצדיקים ראו שאם האדם לא ימלא תפקידו עלול ליפול למצב של כפירה ושגעונות לכן העבירו בכחם הגדול את "כף היד" והסבל נעלם ובעצם המטרה הנשגבה לא הושגה. כי בעצם חוששים אשר בעבור הכאב יפסיקו לקיים המצוות (כגון הנחת תפילין) לכן השפיעו עליהם טובה לכה"פ עד אותה שעה. עוד היו צדיקים אמיתיים שלא היו מעבירים את הכאב של האדם בשביל שיוכל למלא תפקידו בחיים אלא שהיו מחזקים ומעודדים ומדריכים לבל יתיאשו בתפקידם ושימשיכו במאמצם בהכרת מציאותם הבהמית עד שהיו מגיעים לכלל המטרה הנשגבה.

ובעצם דא ודא חד הוא וכל אחד התכוון לשם שמים, אלו התכוונו מחמת אהבתם העזה של הצדיקים לבני ישראל עד שלא יכלו לסבול את סבל בני הדור וגם ידעו שממילא לא ימצאו בני האדם את תפקידם לכך היו מעבירים את הסבל. ואלו התכוונו להגיע להשגת המטרה של שלימות הבריאה בביאת המשיח. מפני שביאת המשיח לא יוכל להיות רק ע"י השלמות של ההכרה העצמית ומאחר שבכאב גלות השכינה אין לנו השגה גדולה מחמת כאב הקדושה שאינה יכולה להתגלות בעולם. ומשום כך צדיקים אלו לא היו מעבירים את הכאב של בני ישראל אלא היו מדריכים אותם שיתאמצו להשגת המטרה. בין הצדיקים לא היה ח"ו שום פירוד כי כל אחד הבין את המטרה של השני אולם התלמידים שלא היו מבינים עומק הדברים והיו רואים במבט שטחי שיש הבדל גדול בין ההנהגה של רבי זה להנהגה של רבי זה היו נכנסים למחלוקת והיו גורמים פירוד בין שני הדרכים ובין שני המנהיגים. ע"כ אין לנו להבהל מאלו המתנגדים הקמים עליהם ורוצים לשבור את מעמדם. (יהי אלה שיהיו ואנו את שלנו צריכים לעשות) דהיינו להתאמץ בהכרת המציאות שזוהי תפקיד השלמות של הבריאה. וח"ו לשנא אחד מישראל כי השגת המציאות לא תתכן רק ע"י אחדות אמיתית של כל כלל ישראל. וע"י האחדות דייקא נוכל להכיר את מציאות הבהמית מתוך מציאות האלקות שבתוך האדם.

התורה אומרת (ויקרא יב) "אשה כי תזריע וילדה זכר" והנה לכאורה צ"ב למה כתוב אשה כי תזריע הלא היה צריך להיות כתוב איש כי יזריע (מכח הסברא הפשוטה)... אולם ע"י הדברים האמורים לעיל יובן היטב בעזה"י כי לכאורה צ"ב למה השי"ת ברא מתחילה את האדם מן האדמה ואח"כ ברא ממנו את האשה ולמה לא ברא מתחילה שני גופים מחולקים. וכפי האמור לעיל אתי שפיר דהשי"ת ברא את האדם כדי שימליך את השי"ת בעולם הבחירה דהיינו שישיג את ההשגה האלקי מתוך מציאות האנוש... ומשום כך היתה ההכרח להברא מלאך מתוך אנוש. והאדם צריך לגלות את המלאך שמתוך האנוש אשר התולדות שלה הם שלמות הבריאה. ומכיוון שהגילוי הזה לא יתכן רק ע"י הכרת הבהמיות שבו. נמצא שהשגת השלמות הוא יצירת הקשר של הכרת הבהמיות עם מציאות האלקות וע"י זיווג זה נולד התקדמות לשלמות הבריאה. וזה אשה כי תזריע כי באשה נמצאת גם מציאות האיש "איש-ה". דהיינו כשמגיעים לבחינת אשה אז כי תזריע דהיינו אם תעבוד את עבודתך במציאות הבהמיות שהוא בחי' מזריע במציאות הבהמיות אז וילדה. וכו'.

בראש ובראשונה של העבודה צריך האדם לדעת שיש בכח האדם למלא את כל משימותיו במלואה כי השי"ת ברוב חסדיו נותן לכל אחד את הלבוש שיוכל לסבול את הסבל שצריך לסבול ורק מפני שהאדם מתיאש אינו יכול לראות את הלבוש של הרחמים. ולכך צריך האדם להתעקש בעקשנות להתחזק בעת הצורך ואז יצליח לראות את חסדי הקב"ה. וממנו ניקח לעבוד את ה' כמו היצה"ר אין לו כלום בזה שמכשיל את האדם בעבירה אלא שיש לו עקשנות של הרס ואף פעם אינו מתיאש מלהכשיל את האדם. כי במציאות מה מרויח היצה"ר בזה שמכשיל את האדם הלא במציאות אינו מרויח כלום ומ"מ אינו חושב כלל על התוצאות מה שיהיה להבא אלא מתרכז על ההוה להביא הרס. כן אנו צריכים להלחם עם מציאות הרע שלנו.

בעצם אין שום מושג של יצה"ר. כי במציאות אין שני יצרים יצר הטוב ויצר הרע. כי במציאות האלקות נקראת "יצר" לשון "יצירה" והאדם הוא המקריא את שמו יצר הטוב או יצר הרע דהיינו באם ממלא את תפקידו בחיים אזי הוא בבחי' יצר הטוב ובאם ח"ו אינו ממלא את תפקידו אזי הוא בבחי' רע. אבל המציאות אחד הוא שעל האדם לעמעם עצמו ולהיות במציאות ההוה, כי אצל האלקות אין 'עבר' 'הוה' ו'יהיה'. אבל לא מתוך עקשנות של הרס שהוא בחי' יצר הרע אלא מתוך עקשנות של ביטול. אל יחידות הויה ב"ה וזהו בחי' יצחק

# שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

**המשך** מעמ' קודם

אבינו ע"ה גבורה.

ובעצם שגם לאברהם אבינו שהיה בחי' חסד היה ג"כ בחי' גבורה כי לא תתכן שלמות רק ע"י ההתאמצות בעבודת האדם תוך עקשנות אלא שמדתו של אברהם אבינו ע"ה היה חסד כלפי חוץ. כי כשרצה לקרב את בני האדם אל השי"ת אם היה מקרבם במדת הגבורה אזי אף אחד לא היה מתקרב לאברהם. לכך קרבם במדת החסד והמחיש להם את המתיקות בעבודת השי"ת. אבל באמת היה אברהם בבחי' חסד גבורה תפארת. ואח"כ בא יצחק אבינו והסביר שכל עיקר עבודת האדם הוא רק במדת הגבורה. וא"כ למעשה לא היה שלמות בבריאה עד שבא יעקב אבינו במדת התפארת ושילב את מדת החסד ומדת הגבורה באגודה אחת. דהיינו עבודת ה' מתוך עקשנות לא להתיאש אלא להמחיש בהמחשה של ממש שמפי עליון לא תצא הרעות. ובכ"ז אין זה שלמות המטרה ממש כי הרי המטרה היא לבטל את מציאות הבהמית למציאות יחידות הויה ב"ה. וזה בחינת דוד המלך שהוא בחי' לית ליה מגרמי כלום. שלא היה לו אחיזה עצמית כלל, והוא בחינת מלכות.

מובא בספה"ק דארבע רגלי כסא הכבוד הם מ-אברהם יצחק ויעקב דוד ובעת הגלות אין הכסא שלם כי חסר הרגל של דוד המלך ע"ה שהוא בחי' מלכות והלא שכינתא בגלותא. ובעצם הרגל הרביעי הוא הרגל העיקרי כי הלא הוא השגת שלמות מטרת הבריאה. והשי"ת היה יכול לבנות את הכסא רק ברגלים של בחינת אברהם שהיה כלול בחסד גבורה תפארת. ובחי' דוד שהיה כלול בבחינת מלכות אלא שהשי"ת מגודל רחמיו וחסדיו הפרידם לד' רגלים כדי שיהיה בתחילה מדת החסד ואח"כ מדת הגבורה ואח"כ תפארת ובסוף השלמות.

והנה כל אחד מאתנו המתבונן רואה האיך שמדת החסד חופף אותו כל היום בכל הענינים והמובנים. ועלינו להרגיש בזה את חסדי הקב"ה, וממילא כשיהיה איזה נסיון שהיא בחי' גבורה תוכלו לשלבם ביחד בבחי' תפארת. כמו הזרע שמכניסים באדמה אשר כעבור שלשה ימים היא מתרקבת בבחינת "איולי" ובאם בשעה זו האיכר יהפך את האדמה הוא עלול לקלקל את כל הזריעה כן הוא בעבודת השי"ת, הזריעה היא מדת החסד וכדי שישתרש בתוך מציאות האנוש מוכח הוא לעבור בחי' גבורה שהיא ההתרקבות... (הנראית נסיון ויסורים) והנה באם מתחזק האדם באותה שעה בדביקות המטרה אזי יכול לצמוח תוצאות רוחניים בבחי' תפארת ואז אם נבטל את מציאותינו הבהמית אל מציאות המחשבה היחידה שהוא יחידות הויה ב"ה נזכה עוד בדורנו אנו להביא את משיח צדקינו. הבה נתאחד כולנו לקראת המטרה וכאשר באמת בוודאי השי"ת יזכינו שנוכל למלא את רצונו באמת ובתמים ונזכה לביאת המשיח בב"א...

## שהשמחה במעונם

הר"ר אברהם משה קיפר ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר אלימלך וסרמן ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר שמואל קיפר ומשפ' להולדת הבן

הר"ר מרדכי כהן ומשפ' להולדת הנכד ולאירוסי הבן

הר"ר אברהם כהן ומשפ' להולדת הבן

הבה"ח ישי כהן לאירוסיו

הר"ר מרדכי קורנפלד ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר מאיר קורנפלד ומשפ' להולדת הבת

הר"ר שמואל כץ ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר דוד גולן ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר ישראל דוד דייטש ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר שמעון דייטש ומשפ' להולדת הבן

הר"ר שלום נגר ומשפ' להולדת הבת

הבה"ח יוחי קריגר לאירוסיו

הבה"ח יוסף שלמה דורון לאירוסיו

משפ' צמרת לאירוסי הבת

משפ' איתן לאירוסי הבת

משפ' וינגרטן להכנס הבן לעול המצוות

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע